

พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ไม่ยากอย่างที่คิด

นำเสนอเมื่อ : 10 พ.ย. 2552

พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ง่าย ๆ สไตล์ ดร.แก้ว

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ได้กระจายอำนาจการศึกษาให้สถานศึกษาในแต่ละท้องถิ่นสามารถออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาของตนเอง โดยส่วนกลางมีมาตรฐานการเรียนรู้ของประเทศ (Standard Based Education-SBE)

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้สถานศึกษาได้ออกแบบหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทในท้องถิ่นของตนเองแต่ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของประเทศ

ประเดิม Blog

แรกของผมจึงขอนำเสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ง่าย ๆ ตามสไตล์ Dr.Kaew โดยมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ไม่ยากอย่างที่คิด เพียง **3 ขั้นตอน** ง่าย ๆ คือ

1. เลือกรูปแบบหลักสูตร
2. จัดทำโครงสร้างหลักสูตร
3. ออกแบบหน่วยการเรียนรู้

เรามาเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 1 กันก่อนว่า จะ**เลือกรูปแบบหลักสูตร**ได้อย่างไร

ในขั้นต้นแรก

ผมขอให้คุณครูวางนโยบายในสถานศึกษาของท่านก่อนว่าต้องการหลักสูตรของโรงเรียนในรูปแบบใด คือ

- 1.หลักสูตรแบบแยกรายวิชา (Subject matter curriculum) หรือ
2. หลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated curriculum)

ท่านที่เลือกรูปแบบหลักสูตรที่ 1 คือ หลักสูตรแบบแยกรายวิชา

จะมีลักษณะเป็นรายวิชาที่แยกออกมาของใครของมันหรือแยกกลุ่มสาระออกเป็น 8 หลักสูตร (แต่ไม่ใช่ว่าทุกสถานศึกษาจะต้องมีจำนวนหลักสูตร 8 หลักสูตรเสมอไป) เพียงแต่ผู้เรียนต้องเรียนตามสาระ

มาตรฐาน และมาตรฐานชั้นปี/ช่วงชั้นได้ครบถ้วนทุกกลุ่มสาระในแต่ละช่วงชั้นหรือชั้นปี ซึ่งสถานศึกษาอาจออกแบบหลักสูตรใหม่มีจุดเน้นของสถานศึกษาที่ต้องการเน้นบางด้านที่ต้องการ (ภาษาธุรกิจเรียกว่า “หาจุดขาย” ของโรงเรียน) เช่น อาจแยกรายวิชาพลศึกษาออกจากกลุ่มสาระพลศึกษาและสุขศึกษา ในกรณีที่จะให้เด็กเอาดีทางด้านกีฬา หรือแยกรายวิชาทัศนศิลป์ กับ ดนตรี ออกจากกลุ่มสาระศิลปะ เพราะจะเอาดีทางดนตรีเป็นพิเศษ เป็นต้น

สำหรับรูปแบบหลักสูตรที่ 2 คือ หลักสูตรแบบบูรณาการ รศ.ดร.นิตยา ปิณฑานนท์* ท่านเขียนในหนังสือ "จากหลักสูตรสู่หน่วยการเรียนรู้" ว่า **"ในสภาพการณ์ที่สังคมโลกปัจจุบันอยู่ในภาวะ "สำคัญ" กับความรู้ที่มากมายมหาศาล จนคนเราไม่สามารถที่จะเรียนรู้อะไรได้ทุกสิ่งทุกอย่าง และการเรียนที่คอย "ไล่ตาม" ความรู้มากมายที่กระจุกกระจายกันอยู่ในกลุ่มสาระต่าง ๆ ผู้เรียนก็ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ในการดำรงชีวิต ศึกษาศาสตร์ศึกษาในปัจจุบันจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาแบบบูรณาการมากขึ้นเรื่อย ๆ"**

ซึ่งหลักสูตรแบบบูรณาการ แบ่งได้เป็น

- 1.หลักสูตรที่ใช้**"วิชาการ"**เป็นฐานของการบูรณาการ
- 2.หลักสูตรที่ใช้ **"อาชีพ"** เป็นฐานของการบูรณาการ

เรามาดูกันก่อนครับว่าหลักสูตรที่ใช้ "วิชาการ" เป็นฐานของการบูรณาการ เป็นอย่างไร ซึ่งเรายังแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบ คือ

1. Linked Course คือนำสองรายวิชามารวมกัน มีบางกิจกรรมทำร่วมกันและ Theme เดียวกัน แต่ Learning Outcome เป็นของแต่ละรายวิชา และตัดเกรดแยกแต่ละวิชา ถ้า “Drop” หรือ “ตก” ก็มีผลต่อทั้ง 2 วิชา

2. Cluster คือนำสามรายวิชามารวมกัน โดยมี Learning Outcome แยกเฉพาะวิชาและรวมกัน ทั้ง 3 รายวิชา โดยในแต่ละ Module จะมีกิจกรรมที่เชื่อมโยงกัน ซึ่งการให้เกรดจะแยกให้เกรดในแต่ละรายวิชา มีสัดส่วนที่ชัดเจน สิ่งสำคัญคือต้องหา Theme รวมให้ได้ว่าทั้ง 3 รายวิชานี้ต้องการ Learning Outcome อะไร?

3. Coordinated จะต่างไปจากการบูรณาการในรูปแบบอื่น คือมีบุคคลที่เป็นอาจารย์ที่เกิดความคิดร่วมกันมารวมมือกันสร้างรายวิชาใหม่ โดยให้สัมภาษณ์การแยกรายวิชา โดยให้รวมกันหา Theme ว่าจะสอนอย่างไร มี Course syllabus ร่วมกัน เนื่องจากมีการรวมหลาย ๆ วิชาเป็นวิชาเดียว หน่วยกิตก็จะมากขึ้น เวลาที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนจึงมากขึ้นด้วย ตัดเกรดรวมกัน 1 เกรด ซึ่งแตกต่างจากแบบ Linked Course และ Cluster ซึ่งตัดเกรดแยกแต่ละวิชา

คุณครูที่รักครับ เริ่มค้นไม่ค้นมืออยากจะไปนั่งคุยกับเพื่อนครูอีกรายวิชาให้มาทำหลักสูตรในรูปแบบ

"บูรณาการ โดยใช้วิชาเป็นฐานความคิด" กันหรือยัง ?

ใน Entry หน้า จะพาคุณครูไปรู้จักกับหลักสูตรที่ใช้ "อาชีพ" เป็นฐานของการบูรณาการ
ห้ามพลาดนะครับ !

*นิตยา ปิณฑานนท์. 2546. จากหลักสูตรสู่หน่วยการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.